

Raport privind activitatea Aparatului președintelui raionului Cahul și a subdiviziunilor din subordinea Consiliului Raional în anul 2018

Măsurile administrative întreprinse de președintele raionului în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege au fost în anul 2018 cu prioritate orientate în vederea asigurării bunei activități a instituțiilor aflate în subordine, dezvoltării socio-economice a localităților raionului.

Totodată, s-au respectat principiile autonomiei, legalității, responsabilității, cooperării și solidarității în rezolvarea problemelor întregului raion, acționând permanent pentru realizarea programelor raionului Cahul, atribuțiilor de coordonare a serviciilor publice de interes raional, de creștere a autonomiei colectivităților locale.

În exercitarea atribuțiilor sale, președintele raionului este asistat de funcționarii angajați în cadrul Aparatului președintelui raionului. În perioada anului 2018, aceștia și-au desfășurat activitatea în baza atribuțiilor și competențelor stabilite prin fișele posturilor, Regulamentului de organizare și funcționare al Aparatului președintelui raionului, Regulamentelor de activitate ale direcțiilor, secțiilor și serviciilor, legislației în domeniu.

Activitățile desfășurate, acțiunile întreprinse și măsurile stabilite au fost efectuate în scopul atingerii obiectivelor cuprinse în prioritățile de dezvoltare ale raionului pentru anul 2018 în Programul de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru perioada 2017-2020, a altor programe și strategii aprobate de către Consiliul Raional.

Pentru anul 2018 au fost stabilite următoarele obiective principale:

- *asigurarea funcționării eficiente și la standarde de calitate atât a autorității publice, cât și a instituțiilor și serviciilor publice de interes raional în beneficiul comunităților locale;*
- *realizarea unui exercițiu financiar în condiții de legalitate, necesitate, oportunitate și economicitate;*
- *realizarea unei administrări a domeniului public al raionului în condiții de maximă eficiență și transparență.*

Astfel, în anul 2018, Aparatul președintelui a contribuit la pregătirea și desfășurarea ședințelor Consiliului Raional, organizarea fluxurilor informaționale, înregistrarea, circulația și păstrarea deciziilor Consiliului Raional, a dispozițiilor președintelui raionului Cahul, demersurilor și petițiilor adresate Consiliului Raional și a documentelor expediate de acesta.

În acest sens, s-a conlucrat eficient cu toate direcțiile și secțiile din subordinea președintelui și Consiliului Raional, precum și cu alte instituții și servicii publice, autorități publice locale.

Actele administrative adoptate și emise, eforturile depuse pentru realizarea unor acțiuni, activități și luarea unor măsuri de către președintele raionului și subdiviziunile din subordinea Consiliului Raional au avut la bază obiectivele propuse.

În aceste condiții, în perioada anului trecut au fost desfășurate **7 ședințe** ale Consiliului Raional, din care **4 ședințe ordinare** și **3 extraordinare**, în cadrul cărora au fost adoptate un număr de **115 proiecte de decizii** pentru rezolvarea problemelor de interes raional.

Deciziile adoptate reflectă un spectru divers de probleme, reușind să reglementeze întreaga paletă de atribuții aflate în competența Consiliului Raional, sintetizate în mare parte după cum urmează:

Probleme organizatorice:

- numiri și eliberări din funcție, desemnarea reprezentanților în societățile pe acțiuni – 4
- aprobări și modificări de organigrame și state de funcții – 6
- aprobări și modificări de regulamente, programe – 10
- instituire servicii – 6
- reorganizarea instituțiilor de învățământ – 2
- încheierea acordurilor de colaborare și înfrățire – 3

Dări de seamă, rapoarte – 8

Probleme privind bugetul (adoptări, modificări, alocări de sume, finanțări de investiții, aprobări de contribuții financiare, aprobarea contului de încheiere a exercițiului bugetar etc.) – 35

Probleme sociale (programe sociale, de tineret) – 7

Evoluția numărului de acte administrative adoptate de Consiliul Raional în perioada 2015-2018 se prezintă astfel:

- 2015 – 152 decizii (10 ședințe)
- 2016 – 112 decizii (6 ședințe)
- 2017 – 154 decizii (10 ședințe)
- 2018 – 115 decizii (7 ședințe).

Merită a fi remarcată activitatea desfășurată de consilierii raionali în cadrul comisiilor de specialitate, precum și în cadrul diferitor comisii, consilii, grupuri de lucru, în care au fost antrenați.

Actualmente în cadrul Consiliului Raional Cahul își desfășoară activitatea 5 comisii de specialitate, respectiv:

- Comisia economie, reforme, buget, finanțe și relații transfrontaliere – președinte **dl Ștefan Bratu**
- Comisia probleme sociale – președinte **dna Tatiana Seredenco**
- Comisia administrație publică, respectarea drepturilor și libertăților omului, relații interetnice – președinte **dl Vladimir Lîsenco**
- Comisia urbanism, construcții, gospodărie comunală, drumuri și protecția mediului – președinte **dl Sergiu Cornea**
- Comisia agricultură, alimentație, industrie prelucrătoare, relații funciare și cadastru – președinte **dna Tatiana Fulea**.

În desfășurarea ședințelor comisiilor s-au respectat procedurile prevăzute de Legea privind administrația publică locală, cât și de Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Raional, aspecte care au creat posibilitatea formulării de întrebări și interpelări, exprimării de opinii și argumentare a ideilor, de propuneri de amendamente în legătură cu proiectele supuse dezbaterii, precum și exercitării votului în cunoștință de cauză.

Adoptarea și executarea deciziilor în perioada de referință a avut drept obiectiv atingerea indicatorilor economico-financiar ai raionului și, implicit, sporirea nivelului de viață al populației.

Aparatul președintelui raionului Cahul, șefii subdiviziunilor Consiliului Raional, în strînsă colaborare cu autoritățile publice locale de nivelul I, și-au manifestat preocuparea și responsabilitatea pentru a întreprinde măsurile necesare privind executarea deciziilor adoptate, ținînd în permanență la control, în domeniile lor de activitate, problemele înaintate spre soluționare, fiind întreprinse un șir de acțiuni comune întru executarea adecvată și operativă a deciziilor adoptate de Consiliul Raional.

La ședințele de Consiliu, în calitate de invitați, au participat primarii, reprezentanți ai unor servicii și instituții publice de interes raional.

Comunicarea actelor aprobate la ședințele Consiliul Raional și emise de către președinte s-a efectuat în termeni legali Oficiului Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat în vederea efectuării controlului de legalitate, persoanelor interesate și responsabile de executarea acestora.

O condiție esențială pentru crearea unui climat de încredere dintre administrația publică și cetățeni o constituie transparența decizională.

În acest context pe parcursul anului 2018 Consiliul Raional a căutat să-și sporească gradul de responsabilitate față de cetățean.

Grație eforturilor depuse, Consiliul Raional Cahul a ajuns **în top 3 cele mai transparente autorități publice raionale din republică**, obținînd trofeul și diploma decernate de către IDIS „Viitorul” în cadrul unui eveniment festiv.

Conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional, la nivelul Consiliului Raional sunt stabilite și respectate regulile procedurale pentru asigurarea transparenței decizionale. Astfel, toate activitățile organizate de către Consiliul Raional au fost publicate pe pagina web a Consiliului. La fel, au fost publicate toate proiectele deciziilor propuse pentru examinare la ședințele de consiliu, precum și deciziile adoptate de acesta. Pentru elaborarea proiectelor cu un impact

economic, social și de mediu mare pentru locuitorii raionului Cahul au fost organizate audieri publice. Astfel, în perioada anului 2018, au fost desfășurate 3 Audieri publice:

- Crearea Consiliului de Participare pe lângă Consiliul Raional Cahul
- Aprobarea bugetului raionului Cahul pentru anul 2019
- Aprobarea Planul de acțiuni în domeniul de aprovizionare cu apă potabilă și sisteme de canalizare a localităților raionului Cahul pentru perioada 2018-2023, parte componentă a Programului de dezvoltare social-economic a raionului Cahul.

În exercitarea atribuțiilor cu care este investit președintele raionului, în perioada de raport au fost emise total **795** dispoziții, din care: **334** cu caracter normativ și **461** cu caracter individual, care au reglementat activitatea desfășurată la nivelul Aparatului președintelui și a instituțiilor subordonate, și anume: convocarea ședințelor de Consiliu Raional; constituirea de comisii sau grupuri de lucru; alocarea de mijloace financiare; organizarea diferitelor evenimente; angajarea și integrarea noilor angajați în funcțiile vacante, dezvoltarea profesională, motivarea și stimularea personalului, transferarea și eliberarea lui, acordarea concediilor de odihnă etc.

În perioada anului 2018 o atenție sporită a fost acordată implementării **politicii financiare** în contextul reformei managementului finanțelor publice.

Ținând cont de modificările operate prin deciziile adoptate de către Consiliul Raional Cahul, indicatorii precizați ai bugetului raional Cahul pe anul 2018 au constituit:

- la partea de venituri – **249032,85 mii lei**,
- la partea de cheltuieli – **264733,8 mii lei**,
- cu un deficit de – **15700,95 mii lei**.

Astfel, veniturile inițiale au fost majorate **cu 5149,25 mii lei** (cu **2,1 la sută**), iar cheltuielile cu – **20850,2 mii lei** (cu **8,5 la sută**). Drept surse de finanțare a deficitului au servit soldul la contul bugetului raional, care a constituit la situația din 01.01.2018 – **15700,95 mii lei**.

Veniturile și cheltuielile au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, depășiri la capitolele de cheltuieli nu au fost înregistrate.

Analizând execuția bugetului raional pentru anul 2018 se constată următoarele:

- **încasările realizate în sumă de 250556,16 mii lei**, cu 1523,3 mii lei (0,6%) peste nivelul prevederilor precizate în sumă de 249032,85 mii lei. Față de anul 2017 s-a înregistrat o majorare cu 5,0%.

O analiză mai detaliată a situației financiare este prezentată în raportul privind execuția bugetară pe anul 2018.

CONSTRUCȚII, DRUMURI ȘI DEZVOLATREA TERITORIULUI

Cu siguranță unul din cel mai important și responsabil capitol al activității noastre în anul trecut a fost domeniul ce vizează implementarea politicilor de dezvoltare a rețelelor edilitare în localitățile raionului, atragerea și valorificarea proiectelor investiționale și ridicarea nivelului de trai al locuitorilor raionului.

Pentru lucrări de proiectare, construcție, reconstrucție și reparația obiectelor de menire socială, în anul 2018 au fost alocate:

- din bugetul raional - **38 556 690 lei**,
- din bugetul de stat - **23 105 000 lei**
- din fondul CNAM - **996 230 lei**.

Volumul total al investițiilor a constituit **62 627 920 lei**, ceea ce este cu **25 704 844,08 lei mai mult** decât în anul 2017.

Lucrări de reconstrucție, reparații au fost executate la **101 obiecte** (în anul 2017 – la **80 obiecte**). Practic la toate obiectele, în limita alocațiilor, lucrările au fost finisate.

Dinamica alocării și valorificării investițiilor capitale și surselor financiare pentru lucrări de reparații a edificiilor sociale în ultimii 4 ani este prezentată în următorul tabel:

Anul	BS (lei)	BR(lei)	Total (lei)
2015	15 039 000 (grantul Guvernului României)	21 015 544	36 054 544
2016	4 170 000	16 465 914	20 635 914
2017	15 352 661 (inclusiv 1 500 mii lei grantul Guvernului României)	21 570 414,92	36 923 075,92
2018	23 105 000	38 556,69 + 966 230 (CNAM) = 39 522 920	62 627 920
Total	57 666,661	98 574,792	156 241,453

Valorificarea investițiilor capitale pe domenii în anii 2017 - 2018 se reflectă în tabela de mai jos:

Domeniul	2017			2018			Total 2017 - 2018		
	BS (mii lei)	BR (mii lei)	Total (mii lei)	BS (mii lei)	BR (mii lei)	Total (mii lei)	BS (mii lei)	BR (mii lei)	Total (mii lei)
	15 352,66	21 570,41	36 923,07	23 105,00	39 522,92	62 627,92	38 457,66	61 093,33	99 550,99
Învățământ preșcolar	2 647,00	1 580,00	4 227,00	4 015,00	1 941,70	5 956,70	6 662,00	3 521,70	10 183,70
Învățământ preunivers.	2 450,00	7 292,73	9 742,73	1 420,00	11 467,60	12 887,60	2 567,00	18 760,33	22 630,33
Ocrotirea sănătății	2 326,94	7 683,58	10 010,52	0	6 256,60	6 256,60	2 326,94	13 940,18	16 267,12
Cultură	2 629,00	2 670,23	5 299,23	5 910,00	2 542,20	8 452,20	8 539,00	4 932,43	13 751,43
Tineret, sport	450,00	700,00	1 150,00	3 575,00	1 596,46	5 171,46	4 025,00	2 296,46	6 321,46
Gazificarea	2 519,72	119,97	2 639,69	800,00	163,49	963,49	3 319,72	283,46	3 603,18
Apă, canalizare	0	300,00	300,00	770,00	733,00	1 273,00	770,00	1 033,00	1 803,00
Reparația și întreținerea drumurilor	0	13 365,32	13 365,32	0	12 385,97	2 385,97	0	25 341,50	25 751,29
Amenajarea teritoriilor	0	930,00	930,00	6 415,00	1 690,00	8 105,00	6 415,00	2 220,00	9 035,00
Asistență socială	0	115,00	115,00	0	450,00	450,00	0	565,00	565,00
Clădiri administrative	300,00	300,98	600,98	200,00	295,90	495,90	500,00	596,88	1 096,88

Valorificarea investițiilor capitale alocate, în anii 2015-2018, pe compartimente

Anul/denumirea lucrărilor	2015	2016	2017	2018	2015 - 2018
Numărul obiectelor / investiții total (mii lei)	112 / 36 054,54 (inclusiv 15 039,00 Grantul Guvernului României)	43 / 20 635, 914	80/ 36 923,076	101/ 62 627,92	336/ 156 241,450
Gazificarea (mii lei)	0	2 000,00	2 995,725	2 639,69	7 635,415
Conservarea energiei termice (schimbarea ușilor și ferestrelor, termoizolarea pereților exteriori, reconstrucția și reparația cazangeriilor și rețelelor termice), (mii lei)	8 739,14	3 815,00	5 868,00	7 053,10	25 475,240

Reparația drumurilor (mii lei)	5 193,85	6 095,306	13 365,317	12 385,97	37 040,443
Reparația acoperișului (mii lei)	5 214,69	2 538,00	3 302,00	6 117,00	17 171,690
Reparația, reconstrucția blocurilor sanitare (mii lei)	250,00	1 740,00	884,227	1 148,90	4 023,127
Amenajarea teritoriului	584,924	1 554,893	3 015,00	8 105,00	13 259,817
Aprovizionarea cu apă potabilă (inclusiv elaborarea proiectelor și contribuții la proiectele comunităților), (mii lei)	2 233,40	225,00	628,00	1 273,00	4 359,400
Alte lucrări (mii lei)	13 838,546	2 667,715	10 167,456	23 905,26	50 578,977

Ca priorități la lucrările de reparații și întreținere a edificiilor obiectelor sociale au fost stabilite:

I. Reparația acoperișurilor - în anul 2018 au fost executate lucrări de proiectare, reparații capitale și reconstrucție a acoperișurilor la **11 obiecte**, cu un volum de investiții din bugetul raional și de stat în sumă de **6 117 mii lei** (cu 2 815 mii lei mai mult decât în anul precedent).

II. Conservarea energiei termice, ca obiectiv strategic în Programul de dezvoltare socio-economică fiind sporirea eficienței energetice a clădirilor și spațiilor publice.

Drept urmare în anul 2018 au fost alocate pentru executarea lucrărilor de schimbare a ferestrelor, ușilor și termoizolarea pereților la obiectivele de menire socială din localitățile raionului surse financiare în sumă de **3 890 mii lei**, la reconstrucția, reparația cazangeriilor, și rețelelor termice au fost valorificate **3 163,10 mii lei**.

În septembrie 2018 au fost încheiate contracte de finanțare prin intermediul Fondului de Eficiență Energetică a 2 proiecte:

1. schimbarea ferestrelor și termoizolarea fațadei la gimnaziul „Ion Creangă” din s. Borceag;
2. înlocuirea tâmplăriei, termoizolarea fațadei la blocul terapeutic și perinatal al IMSP „Spitalul Raional Cahul”.

Suma totală a proiectelor este de peste **8 318 mii lei** (FEE alocă peste **7 758 mii lei**, contribuția constituind **2 079 mii lei**).

În anul 2019 sperăm că va fi încheiat contract de finanțare prin intermediul FEE și a lucrărilor de construcție a cazangeriei, termoficarea edificiului și termoizolarea fațadei la grădinița de copii nr. 1 din s. Moscovei, proiect trecut de etapa II a apelului III, lansat de FEE. Costul proiectului este de peste **3 700 mii lei**.

III. Lucrări de amenajare a teritoriilor și iluminare a străzilor, ultimul influențând direct securitatea la trafic în timpul nopții, comiterea mai puținelor furturi, cît și a altor infracțiuni.

La lucrări de iluminare stradală au fost valorificate **2 042 mii lei** (anul 2017 - 350 mii lei) și la amenajarea teritoriilor - **6 063 mii lei** (anul 2017 - 580 mii lei).

VI. Construcția, renovarea obiectivelor sportive, ca obiect de atractivitate a localităților pentru tînăra generație. În acest scop au fost valorificate surse financiare în sumă de **5 171,46 mii lei** (anul 2017 - 1 150 mii lei), construite **6 complexe sportive** în **5 localități** (stadioane de mini-fotbal cu terenuri de joacă pentru copii).

V. Renovarea, reparația obiectelor din domeniul culturii, ca un important pilon al comunităților locale. Pe parcursul anului 2018 în **15 instituții culturale** din raion s-au efectuat lucrări de renovări, reparații la suma de **8 452,20 mii lei**.

IV. Reparația drumurilor publice locale. În planul de dezvoltare socio-economică pentru anul 2018 a fost preconizată reparația a 2 drumuri de acces către localități la suma de **2 000 mii lei**. Consiliul Raional Cahul administrează (ca succesor de drept) **143,84 km** drumuri de interes raional.

În scopul renovării, reparațiilor curente, întreținerii de rutină și administrării drumurilor publice locale de interes raional, podurilor și podețelor amplasate pe ele, au fost alocate pentru anul **2018 - 12 385,97 mii lei**. Astfel au fost reparate și drumurile de acces către **6 localități**.

Un aport considerabil la reparația drumurilor de interes raional și local s-a adus și prin implementarea **Programului „Drumuri bune pentru Moldova”**, prin intermediul căruia în 47 localități ale raionului au fost reparate peste 32 km drumuri, străzi, la suma de 52 900 mii lei.

Desigur, necesitatea renovării drumurilor publice locale este cu mult mai mare, însă este necesar, pentru durabilitate, la unele din ele de efectuat studii de fezabilitate cu elaborarea ulterioară a proiectelor tehnice. Acest lucru se referă și la alunecările de teren pe drumul L668, drum de legătură între satele Andrușul de Jos și Andrușul de Sus.

Proiecte investiționale:

I. Aprovizionarea cu apă potabilă și rețele de canalizare

În anul 2018 Consiliul Raional Cahul a coordonat procesul de actualizare a Planului de acțiuni în domeniul aprovizionării cu apă și servicii de canalizare (AAC) a raionului pentru perioada 2018-2023 din cadrul Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul. În contextul activităților inițiate în anii precedenți, anul 2018 a continuat procesul de implementare a proiectului clusterului D: ”Construcția apeductului magistral Cahul- Lebedenco – Pelinei- Găvănoasa- Vulcănești- Alexandru Ioan Cuza și rețele interne ale satelor Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”.

Populația care va beneficia de acces la apeduct – 27.764 locuitori.

La această etapă este în curs de elaborare documentația tehnică de proiect în varianta sa finală, care urmează a fi prezentată de către compania de proiectare în mai 2019.

II. Managementul deșeurilor reprezintă unul dintre cele mai importante sectoare în raionul Cahul, care necesită intervenții complexe și urgente și care necesită investiții considerabile.

În perioadele precedente de raportare au fost realizate cu suportul GIZ următoarele măsuri:

- 2014 – 2016 elaborarea Studiului de Fezabilitate privind Managementul Deșeurilor Solide în Regiunea de Dezvoltare Sud (Zona-3 de management care vizează raioanele Cahul, Cantemir, Taraclia, Ceadâr –Lunga și Vulcănești).
- 2016 – elaborarea Studiului de Impact al proiectului asupra mediului și a fost depusă la Fondul Național de Dezvoltare Regională proiectul ”Sistemului de management integrat al deșeurilor în raionul Cahul”, **cu un buget total de 43.964.970,33 lei, aprobat spre finanțare și inclus în Documentul Unic de Program** aprobat prin Hotărâre de Guvern la 29 martie 2017. Proiectul vizează realizarea unei ample campanii de conștientizare a populației și a actorilor sociali din raion, precum și:
 - amplasarea a **99 platforme de colectare** a deșeurilor în preajma instituțiilor publice din raion
 - achiziționarea a **4 autospeciale** cu capacitate 16 m³
 - **8 autospeciale** cu capacitate 6 m³,
 - achiziționarea a **23 418 pubele** pentru colectarea deșeurilor capacitate 120 l și
 - **Procurarea a 198 containere** pentru colectarea separată a deșeurilor capacitate 1.1 m³.

Acest proiect fiind depus în contextul negocierii de către Guvernul Republicii Moldova a resurselor financiare pentru implementarea întregului sistem prevăzut de Studiul de Fezabilitate pe ZMD 3. Valoarea proiectului prevăzut de Studiul de Fezabilitate **constituie 17,65 mln euro.**

III. Parcul Industrial Cahul. Proiectul dat a fost aplicat pentru finanțare din FNDR în martie 2016, iar în anul 2017 a fost semnat contractul de finanțare cu un buget total de **20. 861.690 lei.**

În anul 2018 au fost realizate lucrări de construcție-montaj în cadrul Parcului Industrial Cahul în valoare totală de **3 541 083 lei**, din care:

- **2 975 733 lei** alocați din Fondul Național de Dezvoltare Regională
- **565 350 lei** alocați de către Consiliul Raional Cahul.

Lucrările realizate în perioada de raportare au cuprins:

- Defrișarea copacilor cu scoaterea rădăcinilor pe 5,8 ha;

- Rețele exterioare de apeduct – 850 m.,
- Construcția și montarea a 2 Stații (dulapuri) de reglare presiune gaze;
- Rețele exterioare de canalizare – 4.87 km.

Pentru continuarea implementării proiectului dat, pentru anul curent 2019 din FNDR au fost alocate surse financiare în valoare de **2 980 500 lei**.

IV. Incubatorul de Afaceri Cahul

În anul 2017 au fost realizate lucrările de reconstrucție și modernizare a edificiului cu suprafața de 684,8 m², inclusiv subsol cu suprafața 195,7 m² amplasat pe strada B.P.Hasdeu 2 din or. Cahul, preluat în gestiune pe un termen de 25 de ani de către Consiliul Raional Cahul.

Produsele și rezultatele principale care au fost obținute prin implementarea proiectului sunt:

O structură de sprijinire a afacerilor creată (în baza fostei școli tehnologice din or. Cahul), 1769 m² spațiu reparat, destinat dezvoltării IMM –urilor, 23 spații pentru producere / prestări servicii.

Investițiile acestui proiect au constituit aproximativ **8 750 000 lei**, finanțate de Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, implementat prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), Consiliului Raional revenindu-i sarcina de a aloca necondiționat, cu cel puțin 30 zile înainte de inaugurarea oficială, **mijloace financiare la contul curent al Incubatorului de Afaceri în mărime de 10% din costul proiectului, ceea ce a constituit suma de 875 000 lei.**

Pe parcursul anului 2018 Incubatorul de afaceri și-a desfășurat activitatea conform planului de lucru confirmat de Consiliul de administrare din componența căruia fac parte 3 reprezentanți ai Consiliului raional.

V. Subzona Cahul a ZEL Bălți a fost creată de Parlamentul Republicii Moldova (Legea nr.203 din 20 noiembrie 2015) și cuprinde:

- 1) Combinatul de producere a materialelor de construcție „USBA” S.A., care ocupă o suprafață de **16,68 ha**
- 2) teren greenfield de **23 ha**, amplasat în extravilanul satului Crihana Veche, raionul Cahul.

Consiliul raional, în comun cu administrația Zonei Economice Libere Bălți, a depus propunerea la concursul **”Siturile investiționale strategice care urmează a fi evaluate în cadrul studiilor de fezabilitate”**, lansat de Ministerul Economiei și Infrastructurii și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în cadrul proiectului **„Consilierea Guvernului RM în politici economice”**, fiind selectat în calitate de beneficiar de asistență tehnică în cadrul proiectului sus menționat.

VI. Proiectul de construcție a locuințelor sociale în raionul Cahul a fost inițiat de către Consiliul Raional Cahul la 18 mai 2017, în cadrul Acordului – cadru de împrumut întru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile social vulnerabile, faza II, semnat între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BCE) la data de 16 iunie 2012.

Scopul Proiectului constă în acordarea locuințelor în regim social familiilor vulnerabile din raionul Cahul, aflate în imposibilitatea de a avea acces la condiții de locuit satisfăcătoare.

În anul 2018 au fost întreprinse un șir de măsuri pentru realizarea proiectului:

- Evaluarea edificiului și a terenului aferent amplasat pe str.Dunării,nr.34, s.Crihana Veche din rn. Cahul,
- Elaborarea documentației tehnice de proiect pentru reconstrucția edificiului sus menționat.

Prin decizia Consiliului raional cahul Nr. 04/01-IV din 23.07.2018 ”Cu privire la aprobarea măsurilor în vederea implementării Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II” a fost aprobată contractarea împrumutului pentru implementarea proiectului dat, și a Acordului de cooperare cu Unitatea de Implementare a Proiectului. La etapa actuala UIP desfășoara procedura de licitație publică pentru contractarea companiei de construcții care va executa lucrările de reconstrucție a edificiului pentru 32 apartamente sociale.

VII. Cooperare Transfrontalieră

În anul 2018 a fost continuată dezvoltarea relațiilor de cooperare transfrontalieră cu partenerii din cadrul Euroregiunii Dunărea de Jos, în mare parte în contextul lansării Apelului de

Propuneri de Proiect în cadrul programului de cooperare transfrontalieră România – Republica Moldova 2014 – 2020. În cadrul acestui program au fost dezvoltate și aplicate spre finanțare cu participarea Consiliului Raional în calitate de partener două proiecte investiționale, care sunt prezentate mai jos:

1. HEALTH NET - Eficientizarea serviciilor medicale de obstetrică-ginecologie și pediatrie din Galați și Cahul

Consiliul Raional Cahul și-a asumat statutul de lider de proiect, având ca parteneri: Primăria mun. Galați, Consiliul raional Cantemir și Asociația de Cooperare Transfrontalieră "Euroregiunea Dunărea de Jos". Obiectivul general urmărit de proiect este îmbunătățirea serviciilor de obstetrică – ginecologie și pediatrie din municipiul Galați, România și a raionelor Cahul și Cantemir din Republica Moldova și facilitarea accesului populației la servicii de calitate, prin dezvoltarea infrastructurii și a parteneriatelor.

2. Ethnic CULT - Promovarea culturii și tradițiilor în România și Republica Moldova

Consiliul Raional Cahul are statut de partener în cadrul proiectului, alături de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală al Republicii Moldova (în calitate de lider de proiect) și Consiliul Local Mereni, raionul Anenii Noi, Asociația Culturală pentru Tradiții și Obiceiuri Românești VATRA, Asociația de Cooperare Transfrontalieră "Euroregiunea Dunărea de Jos".

Obiectivul proiectului este valorificarea și dezvoltarea potențialului turistic cultural al regiunii prin implementarea unor măsuri de modernizare și renovare a obiectivelor turistice și culturale tradiționale din zona proiectului.

La momentul actual, ambele proiecte se află la etapa I de evaluare în cadrul programului.

Vorbind de cooperarea transfrontalieră, e de menționat și faptul că în cadrul Campaniei "Centenar prin Înfrățire 2017-2018", la finele anului 2018 Consiliul Raional Cahul a semnat Înțelegeri de Cooperare cu Consiliul Județean Tulcea și Consiliul Județean Galați din România. Sfârșitul anului 2018 a deschis, pentru raionul Cahul, noi oportunități de dezvoltare. Astfel, Consiliul Raional Cahul a preluat președinția Euroregiunii „Dunărea de Jos” pentru următorii doi ani.

ECONOMIE

Rezultatele obținute în **activitatea economică** servesc drept temelie pentru dezvoltarea în domeniul social, cultural și de mediu. Această interdependență, la baza căreia se află economia, ne obligă să facem o identificare a priorităților, să ne concentrăm atenția, eforturile și capacitățile asupra rezolvării problemelor – cheie.

Fără îndoială, **agricultura** continuă să fie un sector foarte important care joacă un rol vital în dezvoltarea social-economică a raionului.

În anul 2018 la semănatul culturilor de I grupă, din cauza secetei, s-au întârziat lucrările de semănat al culturilor de toamnă, ceea ce a influențat negativ dezvoltarea tuturor culturilor și în final a dus la o scădere simțitoare a productivității culturilor de câmp.

Terenurie agricole sunt gestionate de peste 100 întreprinderi agricole din sectorul asociat și 20,4 mii gospodării țărănești din sectorul individual.

În raion își desfășoară activitatea:

9 Cooperative Agricole de Producere cu suprafața de 6,9 mii hectare,

9 Societăți pe Acțiuni ce dețin - 1,9 mii ha,

79 Societăți cu Răspundere Limitată care gestionează 44,8 mii hectare,

20,4 mii gospodării țărănești au în proprietate 32,8 mii hectare,

3 Întreprinderi Experimentale de Stat care gestionează - 1,2 mii hectare

și **11,5 mii hectare** sunt în posesia persoanelor fizice.

În anul 2018 producătorii agricoli din raion au semănat culturi agricole pe o suprafață de **70,8 mii hectare** ceea ce constituie o majorare cu 2,3 mii ha față de anul 2017.

Suprafața cultivată de culturi cerealiere și leguminoase boabe în anul 2018 a constituit **45,3 mii hectare**, cu plante uleioase - **36,5 mii hectare**; cartofi, legume și pepeni – **155 hectare**.

Roadă medie a principalelor culturi agricole în sectorul corporativ și de fermieri, în profil teritorial, în anul 2018, comparativ cu anul 2017 se caracterizează prin majorarea volumului de

porumb boabe cu **4,6 mii tone**, la restul culturilor roada s-a diminuat, cauza fiind seceta din primăvară, care a afectat considerabil toate culturile agricole și a dus la micșorarea productivității la majoritatea culturilor agricole.

Viticultura a fost, totdeauna, o ramură deosebit de importantă pentru economia raionului. Strugurii se cultivă pe o suprafață de **11061 hectare**, suprafața pe rod constituie **10482 hectare**.

Anual viticultorii produc **50-67 mii tone struguri**, dintre care 15 - 21 mii tone soiuri de masă. Suprafața plantațiilor viticole variază și are tendința de o creștere lentă. Comparativ cu anul 2016, în anul 2018 suprafața plantațiilor viticole s-a mărit doar cu **100 hectare**, pe când cantitatea de struguri a crescut cu **13,9 mii tone**. Recolta de struguri, în anul 2018, a constituit **67,8 mii tone** sau cu **21 la sută** mai mult față de anul precedent.

Creșterea productivității plantațiilor viticole se datorează intrării pe rod a plantațiilor noi, care sunt mult mai productive.

În anul 2018 au fost recoltate **4218,6 tone de fructe**, ceea ce constituie o majorare cu 887,7 tone față de anul precedent – la culturile de mere cu **573 tone**, caiși cu **62 tone**, prun cu **37 tone**.

În perioada de raportare au fost plantate **53,8 hectare de livezi**, inclusiv:

sămânțoase - 1,8 ha,

sâmburoase – 19,5 ha,

nucifere – 32,5 ha.

Pentru păstrarea și procesarea fructelor, legumelor și strugurilor, producătorii agricoli din raionul Cahul dispun de **32 frigidere** cu capacitatea totală de **9983 tone**, din care în anul 2018 au fost date în exploatare **3 frigidere** cu capacitatea totală de **2430 tone**.

Este de remarcat faptul, că anual crește numărul de beneficiari ai investițiilor efectuate în domeniul agricol. În anul 2018, din mijloacele Fondului Național de subvenționare au beneficiat **510** producătorii agricoli din raionul Cahul, suma totală fiind de **68575,2 mii lei**, cu 43 % mai mult față de anul 2017.

Anual, în comun cu Asociația producătorilor de struguri de masă din raion și Fundația Elvețiană „HEKS”, a fost relansată cea de-a V-a ediție a instruirii tinerilor viticultori la „Școala meșterului viticultor”. La absolvire viticultorii au susținut examene și au primit Diplome de absolvire.

Pentru promovarea producției viticole și a strugurilor de masă pe piața autohtonă și internațională, agenții economici din raion au participat la ediția a V-a a Festivalului Național „Ziua strugurelui ” din orașul Cimișlia, unde producătorii agricoli din raion au fost menționați cu diplome pentru calitatea strugurilor prezentați în cadrul expoziției.

Pentru promovarea producției agricole din raionul Cahul, anual se organizează participarea acestora la diferite festivaluri, expoziții atât la nivel raional, republican, cât și la nivel internațional.

În **zootehnie**, volumul producției animaliere, în prețuri comparabile, în anul de referință constituie **15,1 mln lei**, în scădere cu **1,3%** față de anul 2017. Ponderea producției animaliere în totalul producției agricole constituie **3,1%**.

Sectorul zootehnic pe raionul Cahul dispune de un efectiv de **3189 bovine**, din care **1903 vaci mulgătoare**; **17041 porcine**, inclusiv – 2276 femele reproducătoare; **76246 ovine** și **caprine** și peste **500,0 mii păsări**.

Conform situației la 31 decembrie 2018, față de anul precedent, a avut loc o micșorare a efectivului la toate tipurile de animale.

În perioada de raportare în sectorul corporativ s-a produs:
carne total 878,4 tone, în scădere cu 2,4% față de anul 2017;
lapte - 568,3 tone, în diminuare cu 8,4%,
ouă - 51,2% față de anul precedent;
lână - cu 9,5% mai puțină.

Întreprinderile Mici și Mijlocii

Sectorului IMM îi revine **93 la sută** din numărul total de întreprinderi din raion.

Conform situației din 01.01.2019, pe teritoriul raionului sunt înregistrați **15088** agenți economici, din care:

- întreprinderi individuale - **1239**;
- gospodării țărănești (de fermieri) și persoane fizice - **11306**;
- societăți cu răspundere limitată - **1399**;
- societăți pe acțiuni - **83**.

Întru promovarea imaginii regiunii de sud a țării, precum și a economiei raionului Cahul, Consiliul Raional contribuie la participarea micilor antreprenori la expoziții și târguri naționale și peste hotarele țării, cum ar fi: Forumul Internațional de Afaceri din Cahul Expoziția Națională „Fabricat în Moldova”, Programul „Femei în Afaceri” etc.

Achiziții publice

O atenție sporită se acordată transparenței în cadrul procedurilor de achiziție.

Numărul de contracte încheiate în urma procedurilor de achiziții aprobate pentru anul 2018 a constituit **171 de contracte**, ceea ce prezintă 136.8% din total planificat, din care:

- licitații publice – 10 contracte;
- concursuri prin cererea ofertelor de preț – 17 contracte,
- COP– 17 contracte;
- proceduri de negociere directe – 3 contracte
- contracte de mică valoare – 141 contracte.

Valoarea achizițiilor planificate pentru anul 2018 a constituit suma de **23312,2 mii lei**, din care s-au realizat în sumă de **22013,2 mii lei**, sau 94,4% din total planificat.

Legislația în domeniul achizițiilor publice a introdus o nouă atribuție pentru grupul de lucru – monitorizarea contractelor de achiziții publice. În acest sens a fost întocmit raportul de monitorizare pentru contractele de achiziție și publicat pe pagina web a Consiliului Raional Cahul. În rezultatul monitorizării, s-a constatat că contractele s-au executat în termen și calitativ.

Deetatizarea proprietății publice

În scopul asigurării administrării și deetatizării proprietății publice, au fost organizate licitații „cu strigare” și „cu reducere”. Se întreprind măsuri întru realizarea programelor de privatizare, desfășurarea procesului de privatizare a obiectelor patrimoniului public, evidența patrimoniului public, inclusiv în societățile economice cu participarea patrimoniului public (acțiuni, cote-părți).

Au fost organizate **4 ședințe** ale Comisiei de privatizare și deetatizare a proprietății publice, în cadrul cărora a fost examinată activitatea financiar-economică a „Centrul de Instruire Continuă Cahul” S.A. pentru perioada anilor 2011- 2018.

În perioada de referință au fost eliberate cetățenilor **35 contracte de vânzare-cumpărare a locuințelor** în proprietate privată.

ÎNVAȚĂMANT

Sistemul educațional cahulean include **98 entități educaționale**, din care :

- Instituții de educație timpurie – 48 unit.
- școli primare - grădiniță – 2 unit.
- școli primare – 1 unit.
- gimnazii-grădinițe -7 unit.
- gimnazii – 29 unit.
- licee – 10 unit.
- instituții de învățământ special (școli auxiliare, instituții speciale) –1 unit.

Anul școlar a intervenit în rețeaua instituțiilor cu anumite schimbări:

- a) reorganizarea LT ”Mihai Eminescu” din s. Crihana Veche în gimnaziu începând cu 01.09.2018;
- b) reorganizarea gimnaziului-grădiniță ”Gr.Vieru” din s. Frumușica în școala primară-grădiniță începând cu 01.09.2018.

În anul 2018 în instituțiile de educație timpurie s-au realizat schimbări esențiale cu impact pozitiv asupra infrastructurii: s-au reparat și renovat capital **22 grădinițe** din grantul oferit de Guvernul României și **13 grădinițe** cu efortul depus de APL de nivelul I și II, donatori externi; s-au creat terenuri de joacă, s-au dotat sălile cu mobilier și material didactic.

În ultimii 3 ani s-au desfășurat lucrări de renovare în Tabăra de odihnă și întremare a sănătății copiilor „Romantica” în volum total de **5 mln 779 mii lei**. S-a procurat utilaj pentru blocul alimentar în sumă de **182548 lei**.

În sezonul estival 2018 au activat 2 tabere staționare de odihnă și întremare a sănătății copiilor „Romantica” din s.Moscovei, „Copii pentru Hristos” din s.Larga Nouă și alte 5 tabere cu sejur de zi.

Total, au beneficiat de odihna **3 623 copii** din raionul Cahul.

În anul 2018, pentru toate instituțiile de învățământ general treapta I și II au fost efectuate următoarele investiții:

- ✓ s-a procurat material didactic și mobilier pentru sălile de clasă, laboratoare la 36 de instituții.
- ✓ s-a achiziționat 25 de calculatoare performante (procurate din bugetul instituțiilor).
- ✓ salile de sport au fost dotate cu material sportiv necesar desfășurării în condiții optime a orelor de educație fizică, aproximativ **3000 lei** per instituție (din bugetul instituțiilor).
- ✓ pentru întreținerea sistemului educațional au fost alocați **16664,8 mii lei**, sau cu 3094 mii lei mai mult decât în anul 2017 (13570,8 mii lei).

Componenta raională a constituit **11824,5 mii lei** și **2637,6 mii lei** pentru educația incluzivă.

În scopul îmbunătățirii condițiilor de organizare și desfășurare a procesului instructiv-educativ, pentru reparații capitale s-au alocat **14781,7 mii lei** și **854,8 mii lei** s-au alocat pentru reparații curente.

Total, în cele **98 de instituții** sunt înmatriculați **16931 copii și elevi**:

- a) **Învățământul preșcolar - 5778 elevi**
- b) **Învățământul primar - 4505 elevi**
- c) **Învățământul gimnazial - 5407 elevi**
- d) **Învățământul liceal - 1241 elevi.**

Datele statistice ne arată că anual numărul elevilor scade aproximativ cu 300 copii.

Rata de școlarizare în 2018 constituie 99,98 % (doar 2 elevi nescolarizați), comparativ cu anul 2016-2017 (5 copii nescolarizați) rata de școlarizare fiind de 99,96 %. Din numărul total de elevi din raion, 2433 de copii (sau 21,33,%) sunt cu un părinte sau chiar cu ambii părinți plecați peste hotare.

Promovând politicile de incluziune școlară, în instituțiile de învățământ general funcționează **38 Centre de Resurse**, care sunt frecventate de **426 elevi** cu CES. Un argument forte este că procesul de integrare a copiilor cu CES a sporit, numărul copiilor cu instruire la domiciliu s-a micșorat cu 50 %.

Una din cele mai mari probleme din sistemul educațional raional este insuficiența cadrelor didactice care la momentul actual numără 54 unități.

Rețeaua instituțiilor școlare include **14 școli de circumscripție**, care asigură servicii educaționale pentru elevii din **34 localități** arundate, transportați fiind cu **15 autobuze școlare**.

Alimentarea copiilor a fost organizată conform normelor, au fost alimentați gratuit toți copiii claselor primare. Consiliul Raional Cahul a asigurat alimentația a **296 elevi** din familiile social-dezavantajate din clasele V-XII.

Sistemul educațional raional este completat de două Centre de Creație a Copiilor: „Universul” și „Miorița”, care au deschise 21 de filiale, unde frecventează 1203 de copii integrați în 47 cercuri pe interese. Centrele de Creație oferă oportunități de participare la activități extracurriculare pentru elevii din localități rurale.

TINERET ȘI SPORT

În anul 2018 s-a acordat sprijin financiar cluburilor și sportivilor din cadrul Asociațiilor Obștești (cluburilor sportive) în valoare de **836 777 lei**, fiind înregistrate performanțe ce merită remarcate:

AO CS „Dinamic” - în anul 2018 a obținut 75 medalii de aur, 59 de argint și 37 de bronz.

AO „Asociația Raională de Lupte” a participat la 9 turnee internaționale pe diferite categorii de vârstă, obținând 12 medalii.

De asemenea, s-au făcut remarcate și cluburile:

AO FC „Cahul - 2005”, AO „Asociația Raională de Fotbal”, AO CB „Avangarda”, AO „Burlacu Brazilian Jiu Jitsu”.

Pentru organizarea, participarea și desfășurarea acțiunilor sportive s-a alocat suma de **61 145 lei**.

Astfel, în anul trecut au fost organizate:

- Campionatul și Cupa raionului Cahul la fotbal, la care au participat 16 echipe din raion (cca 500 sportivi)
- Super Cupa raionului Cahul la fotbal
- Cupa Veteranilor Raionului Cahul la fotbal
- Festivalul Raional al Sportului Școlar
- Sărbătoarea consacrată „Zilei Sportivului și a Mișcării Olimpice”, la care au participat cca 500 de persoane la diferite probe de sport
- La Ziua Independenței Republicii Moldova s-a organizat Lupta Națională „Trînta” și un Turneu la fotbal pe stadionul raional „Atlant”.

Prin intermediul Asociației Raionale de Fotbal Cahul, au fost procurate 2 seturi de uniforme pentru echipele de copii. La fel, a beneficiat de suport și clubul de baschet „Gama”, și anume seturi de joc pentru întreaga echipă.

Pentru activități de tineret s-a alocat 325000 lei pentru organizarea, participarea și desfășurarea diferitor acțiuni.

ASISTENȚA SOCIALĂ

Unul din cele mai sensibile domenii rămâne să fie cel social. În perioada anului 2018 au fost elaborate și implementate programe de protecție socială, astfel ca toate persoanele care au nevoie de sprijin să poate beneficia de ajutor.

Consiliul Raional Cahul a înființat pe lângă Direcția generală asistență socială și protecție a familiei mai multe servicii sociale care contribuie la implementarea politicii statului în domeniul social la nivel de raion.

Printre aceste servicii sunt:

1. Complexul de servicii sociale pentru copii și tineri aflați în dificultate „Împreună”, care este o instituție publică de interes raional ce prestează servicii sociale de tip rezidențial și anume prestează servicii sociale copiilor separați de părinți cu reintegrarea ulterioară a acestora în familia biologică, extinsă, precum și orientarea profesională și integrarea socială a copilului aflat în dificultate.

Beneficiari ai Complexului ”Împreună” sunt copii și tineri între 7 și 23 ani, separați temporar sau definitiv de părinții lor.

La momentul actual în cadrul Complexului sunt **36 copii** (40 locuri existente), iar **Centrul de servicii de zi** din cadrul Complexului este frecventat de **56 copii** (60 locuri existente).

2. Centrul de Asistență Socială de Zi pentru Copii oferă serviciul de zi pentru copii cu dizabilități fizice și mintale. În anul 2018 au beneficiat de serviciile Centrului 32 copii, dintre care 7 copii au fost direcționați pentru incluziunea școlară și 1 copil pentru serviciul asistență personală.

Centrul prestează servicii de logopedie, kinetoterapie și consiliere psihologică. Pe parcursul anului 2018 au beneficiat de consultații și activități specializate 170 copii, dintre care 143 copii de activități logopedice, 19 copii de activități kinetoterapeutice și 8 copii de activități la terapia comportamentală.

3. Centrul Maternal Cahul

În anul 2018 de serviciile Centrului Maternal au beneficiat 12 mame și 17 copii.

În această perioadă au fost organizate 24 seminare de instruire în formarea deprinderilor de viață independentă. De asemenea, a fost oferit sprijin informațional beneficiarelor în mai multe domenii.

Conform prevederilor art.49 alin.(1) al Legii nr.60 din 30 martie 2012 „Privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități”, persoanelor cu dizabilitate severă și accentuată, copiilor cu dizabilități, precum și persoanelor care însoțesc o persoană cu dizabilitate severă sau un copil cu dizabilități li se acordă, la locul de reședință, de către autoritățile administrației publice locale, compensații de la bugetele locale pentru călătorii în transportul comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor).

Pentru achitarea compensației serviciilor de transport, în anul 2018, a fost alocată suma de **1697,0 lei**.

În raionul Cahul sunt luați la evidență **6347** persoane cu dizabilități, dintre care:

- persoane cu dizabilități severe - **846**,
- persoane cu dizabilități accentuate - **3053**,
- copii cu dizabilități severe, accentuate și medii până la vârsta de 18 ani - **388**,
- însoțitorii la copii cu dizabilități severe, accentuate și medii până la vârsta de 18 ani - **388**,
- însoțitorii la persoanele cu dizabilități severe - **758**,
- persoane cu dizabilități locomotorii – **579**,
- persoane cu dizabilități medii - **934**.

Suplimentar, la mărirea compensației pentru un trimestru, persoanele cu dizabilități severe și copiii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani, precum și persoanele cu dizabilități accentuate, persoanele cu dizabilități locomotorii beneficiază trimestrial de un supliment în mărime de **200 lei**. Pe parcursul anului 2018 au beneficiat de compensația nominalizată **579** persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor, suma totală achitată în acest scop a constituit **463,3 mii lei**.

În perioada anului 2018, au fost repartizate 57 bilete de reabilitare pensionarilor și invalizilor din raionul Cahul.

Serviciul de îngrijire socială la domiciliu

De Serviciul îngrijire socială la domiciliu au beneficiat în perioada de raport **4492 persoane**, inclusiv:

- pensionari – 337
- persoane cu dizabilități severe – 32
- persoane cu dizabilități accentuate – 64
- persoane cu dizabilitate medie – 9.

Serviciul de asistență socială comunitară

Pe parcursul anului 2018, în cadrul Serviciului au fost angajați **10** asistenți sociali comunitari, din care **5** în primăria orașului Cahul și câte **1** asistent în satele: Moscovei, Găvănoasa, Doina, Lopățica și Brînza.

În perioada raportată au avut loc **7** ședințe ale Consiliului Local pentru Protecția Drepturilor Copilului, în cadrul cărora au fost examinate **157** cazuri ce necesită luarea unor măsuri de protecție de prevenire a abandonului copiilor și prevenirea instituționalizării copiilor. La momentul actual sunt instrumentate **746** cazuri.

Serviciul Asistență Personală

Serviciul a fost creat pentru a susține familiile care au persoane cu dizabilități grave, necesită o îngrijire specială la domiciliu și nu se pot angaja în câmpul muncii. Serviciul este în permanentă dezvoltare. Reșind din numărul mare de solicitări, în ultimii doi ani au fost create alte 33 locuri de muncă. Numărul de asistenți personali la momentul actul este de **109 persoane**.

Formele de acordare a ajutorului pentru persoanele social vulnerabile sunt:

Ajutorul social

De ajutorul social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului au beneficiat **1150** familii, iar **2112** familii au beneficiat doar de ajutor pentru perioada rece a anului în cuantum de **350 lei/lună**.

Ajutorul material

În anul 2018 de ajutor material unic au beneficiat:

- 52 persoane cu dizabilități care s-au îmbolnăvit în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație;
- 232 persoane victimele ale represiunilor politice;

- 40 persoane soții supraviețuitori nrecăsătoriți inapți de muncă ai participanților la cel de-al Doilea Război Mondial.

Serviciul social de suport monetar adresat familiilor/persoanelor defavorizate

Serviciul are misiunea de a susține familiile/persoanele defavorizate în contextul prevenirii/limitării/depășirii situațiilor de dificultate în vederea prevenirii marginalizării și excluziunii socio-economice.

Suportul monetar se acordă printr-o singură plată sau o plată lunară, pentru o perioadă determinată de timp, dar nu mai mare de 6 luni. Quantumul suportului monetar nu depășește suma de **6000,00 lei**.

În anul 2018, din Fondul monetar de susținere a populației, persoanelor socialmente vulnerabile au fost alocate mijloace în sumă de **492,78 mii lei**, beneficiari fiind 90 de familii/persoane defavorizate. Suma minimă a suportului acordat a constituit **3000,00 lei**, iar cea maximă – de **6000,00 lei**.

Protecția Copilului și Familiei

Direcția a fost creată în vederea respectării drepturilor copilului, stabilirea statutului copiilor rămași temporar fără protecția părintească, a copiilor rămași fără protecția părintească și a copiilor adoptabili, asigurarea măsurilor de protecție specială pentru copiii aflați în dificultate etc.

În anul 2018 au fost luați la evidență **616 copii**.

În scopul respectării interesului superior al copilului, promovării bunăstării și asigurării protecției sociale a familiilor cu copii aflați în dificultate, Direcția protecția copilului și familiei prestează un șir de servicii care favorizează menținerea copilului în familie și în comunitate cum ar fi:

- Tutela și Curatela;
- Adopția;
- Serviciul de reintegrare a copilului;
- Centrul de plasament rezidențial;
- Serviciul Asistență Parentală Profesionistă;
- Casele de copii de tip Familial;
- Comisia raională a copilului aflat în dificultate;
- Apărarea drepturilor copilului în instanța de judecată;
- Serviciul sprijin familial.

a) Tutela și Curatela

Pentru copii rămași fără protecția părintească

În serviciul tutelă curatelă sunt la evidență în total **85 copii**.

Pe parcursul anului 2018 au fost instituite **17 tutele** și au fost scoși de la evidență **25 copii**.

Pentru copii cu părinții plecați peste hotare

În evidență au fost înregistrați **1890 copii** cu părinții plecați peste hotare, din care **504 copii** sunt sub tutela/curatela bunicilor, rudelor. Pe parcursul anului 2018 au fost instituite **85 tutele** și totodată au fost scoși de la evidență **54 copii**.

b) Adopția

Total sunt luați la evidența autorității tutelare **41 copii** adoptați. În anul 2018 au fost adoptați **3 copii**.

c) Serviciul reintegrare

Acest serviciu evaluează și monitorizează situația copiilor reintegrați din serviciile de plasament în familiile biologice. Astfel, familiile sunt monitorizate de către asistenții sociali comunitari și incluse în Serviciul de sprijin familial.

d) **Serviciul de asistență parentală profesionistă** presupune plasamentul a unui sau mai multor copii rămași fără îngrijire părintească, într-o familie alternativă, pentru o perioadă de timp bine determinată, în timp ce părinții biologici se confruntă cu diverse probleme. În perioada anului 2018 au beneficiat de acest serviciu 123 de copii.

e) **Serviciul Casă de Copii de Tip Familial** este un serviciu social care oferă copilului îngrijire familială substitutivă în familia asistentului parental profesionist.

În raion activează 2 Case de tip familial în care sunt plasați 11 copii.

În luna mai 2017 a fost instituit IP „Azilul raional pentru persoane în vârstă și persoane cu dizabilități” în com. Moscovei, care are două filiale în s. Pelinei și s. A.I.Cuza. Numărul total de persoane care beneficiază de acest serviciu, la momentul actual, este de 45 persoane din care: la Pelinei sunt cazate 7 pers., A.I.Cuza - 23 persoane și la Moscovei sunt 15 persoane. În decembrie 2018 numărul de paturi la Azil s-a mărit cu 10 locuri. Au fost create condiții optime în cadrul instituțiilor, iar în anul curent urmează ca aceste condiții să fie îmbunătățite.

CULTURA

Valorificarea, păstrarea și promovarea patrimoniului cultural al raionului Cahul a rămas obiectivul prioritar și pentru anul 2018. În acest scop și întru asigurarea funcționării instituțiilor de cultură și artă din raion s-a conlucrat cu autoritățile publice locale de nivelul I. În perioada menționată s-a pus accent pe promovarea specialiștilor și a copiilor dotați prin oferirea posibilităților de participare la diverse activități culturale naționale și internaționale.

În prezent în raionul Cahul activează **102 instituții** de cultură, din care: case și cămine culturale – 44, biblioteci publice – 44, instituții de învățământ artistic extrașcolar – 6, centre de meșteșugărit – 6 (m.Cahul, s.Pășcani, s. Zârnești, s. Manta, s.Colibași - 2), muzee – 5 (m. Cahul, s.Crihana Veche, Slobozia Mare, Văleni – 2), librării – 4, un Centru comunitar multifuncțional, un Centru Comunitar Inovativ (Fab Lab).

Cele **116 formații artistice** din raion cuprind amatorii tuturor genurilor de muzică, dans, artă dramatică.

Pe parcursul anului trecut s-au intensificat relațiile de colaborare și parteneriat cu Teatrul Muzical – Dramatic Republican „B.P. Hasdeu” din m. Cahul, Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați, Consulatul General al României la Cahul, CNCPPCI – Chișinău etc.

Consiliul Raional Cahul a luat parte la implementarea a **3 proiecte** în cadrul Programului de cooperare transfrontalieră, aplicant fiind partea română.

1. **Proiectul „Dezvoltarea turismului durabil în regiunea Dunării de Jos a Ucrainei, Republicii Moldova și României”** în cadrul **Asociației de cooperare transfrontalieră „Euroregiunea Dunărea de Jos”**

Acest proiect are drept scop elaborarea unui Plan de dezvoltare și promovare a turismului transfrontalier prin elaborarea unei hărți a traseelor turistice transfrontaliere, dezvoltarea și promovarea traseelor și obiectivelor turistice ce prezintă interes cultural, istoric și etnografic.

2. Al doilea proiect implementat în cadrul Programului de cooperare transfrontalieră este organizarea **Festivalul Internațional Euro Poezia**, ediția 2018.

În cadrul Festivalului, care s-a desfășurat pe 16 – 17 aprilie 2018, au avut loc 2 recitaluri poetice și lansări de carte.

3. Proiectul educațional transfrontalier **”Educația fără hotare pentru fiecare”** s-a desfășurat în luna mai 2018.

Parteneri în cadrul proiectului au fost Inspectoratul Școlar Tecuci, Biblioteca Municipală Tecuci Români, Biblioteca „A.Ciurunga”, Direcția Învățământ Cahul. Scopul acestuia a fost promovarea lecturii autorilor de pe ambele maluri de Prut, activitate dedicată Centenarului Marii Unirii.

Pe parcursul anului 2018 Consiliul Raional Cahul a organizat **50 de activități culturale**: festivaluri, concerte, zile profesionale ale reprezentanților din diferite domenii; lansări de carte; concursuri locale, raionale, regionale. Iată doar câteva din ele:

Ziua Națională a Culturii; Ziua comemorării poetului Grigore Vieru; Ziua Memoriei; Festivalul Internațional de muzică „Mărțișor-2018”; Concursul „Logoul și sloganul turistic al raionului Cahul”; Festivalul-concurs Internațional „Duminica. La Florii”; Concursul zonal al tinerilor interpreți de muzică academică „7 note muzicale”; Concursul raional „La izvoarele înțelepciunii”; Ziua Națională a Portului Popular; Festivalul-concurs regional „La vatra horelor bucuriene”; Festivalul folcloric „Din zestrea neamului”; Festivalul obiceiurilor și tradițiilor de iarnă „Florile Dalbe” etc.

La momentul actual, în raionul Cahul sunt înregistrate **129** bunuri de patrimoniu cultural, monumente de for public, opere comemorative de război și anume:

- monumente istorice (de arhitectură) – **63 unit.**
- situri arheologice – **3 unit;**
- monumente de for public – **20 unit.**
- opere comemorative de război (*monumente în memoria celor căzuți în războaie*) – **43 unit.**

În anul 2018 a fost elaborat și aprobat de Consiliul Raional Cahul **Logo-ul și sloganul turistic al Raionului Cahul**, care vor fi parte componentă a brand-ului turistic al raionului Cahul în activitatea de promovare a raionului pe plan național și internațional.

Bibliotecile publice, în perioada de raport, au fost instituțiile cu responsabilități sociale, educative și informaționale, care au avut misiunea de a asigura accesul la informație, crearea deprinderilor de lectură, sprijinirea procesului de educație și au oferit noi oportunități pentru utilizatori: acces gratuit la internet, instruire în tehnologii informaționale, sănătate, socializare și instruire.

În raionul Cahul activează **44** biblioteci publice, din care 2 biblioteci sunt în mun. Cahul.

În anul 2018 bibliotecile au primit **7426 exemplare** de cărți în valoare de **309 554** lei. Totodată, au avut loc donații de carte - **2750 exemplare** în valoare de **195 563** lei.

Grație Programului **Novateca** și cu susținerea APL, bibliotecile au fost dotate cu tehnologii moderne, au fost modernizate spațiile. Biblioteca Raională „Andrei Ciurunga” a devenit Centru Regional de instruire pentru bibliotecarii din raioanele Cahul, Leova și Cantemir.

Serviciile prestate de biblioteci sunt:

1. „Ajută-mă să te aud”
2. ”iCan pentru o carieră de succes”
3. „CodeLab – Învăță coding la bibliotecă”
4. SUNT ECO, AM PORTOFOLIUL DIGITAL
5. Inovația în biblioteci – CAHUL
6. Proiectul „SUNET ȘI CULOARE PENTRU FIECARE”
7. Clubul de engleză pentru adulți.

La 24 aprilie 2018, a avut loc deschiderea oficială a Centrului Inovațional Comunitar **FabLab Cahul**.

În final aș dori să menționez, că în anul 2019 este necesar să continuăm concentrarea eforturilor pentru administrarea cu rigoare și pragmatism a resurselor de care dispunem, astfel încât să putem crea premisele unei dezvoltări susținute a raionului în perioada următoare. Consiliul Raional, cu sprijinul tuturor consilierilor, indiferent de apartenența politică, trebuie să acționeze pentru punerea în aplicare a programelor aprobate și să găsească noi soluții și măsuri pentru accelerarea realizării lor, pentru îmbunătățirea calității serviciilor publice cu impact direct asupra cetățeanului.

Suntem la sfârșit de mandat. În linii mari putem afirma cu certitudine că actualul Consiliu și-a făcut datoria.

În această ordine de idei, aduc mulțumiri tuturor consilierilor raionali, vicepreședinților, comisiilor de specialitate, și nu în ultimul rând Aparatului, secțiilor, direcțiilor, serviciilor pentru eforturile depuse în anul 2018 și pe parcursul întregului mandat de 4 ani. Materializarea inițiativelor noastre nu ar fi fost posibilă nici fără disponibilitatea de colaborare de care au dat dovadă majoritatea primarilor din localitățile raionului și serviciile desconcentrate.

Apreciind încă odată activitatea tuturor, doresc să asigur Consiliul Raional de o totală disponibilitate și colaborare în vederea dezvoltării socio-economice a raionului, modernizării infrastructurii, pentru ca oamenii să resimtă în acest mod schimbări spre bine în viața lor.

Ion GROZA,
Președintele Raionului Cahul